

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 15. januara 2021. godine
Br.ref.: RK 1694/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučajevima br. KI65/20 i KI66/20

Podnosioci

Jovica Stanisavljević
i
Stojmirka Stanisavljević

Ocena ustavnosti presude AC-I-16-0101-A22 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 14.februara 2020. godine.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahteve su podneli Jovica Stanisavljević (prvi podnosilac) i Stojmirka Stanisavljević (drugi podnosilac) iz sela Vrbeštica, opština Štrpce (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).

Osporena odluka

2. Oba podnosioca zahteva osporavaju ustavnost presude AC-I-16-0101-A22 Žalbenog veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće PKVS), od 14.februara 2020. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presuda Žalbenog veća PKVS, kojom se navodno, podnosiocima zahteva povređuju prava i slobode garantovane članom 24 [Jednakost pred zakonom], članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], i članom 49 [Pravo na rad i obavljanje profesije], Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članom 6 (Pravo na pravično suđenje), članom 14 (Zabrana diskriminacije), kao i članom 1 protokola 12 (Opšta zabrana diskriminacije) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesiranje podnesaka], 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona o Ustavnom sudu br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora], i 40.1 (Spajanje i razdvajanje podneska) Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 21. aprila 2020. godine oba podnosioca zahteva, svoje zahteva su putem pošte podneli Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Sud je 19.maja 2020. godine, zahtev prvog podnosioca registrovao sa oznakom KI 65/20.
7. Sud je istog dana zahtev drugog podnosioca registrovao sa oznakom KI 66/20.
8. Dana 19. maja 2020. godine, predsednica je za sudiju izvestioca u prvom zahtevu imenovala sudiju Remzije Istrefi-Peci, i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama Hajrizi (predsedavajuća), Gresa Caka Nimani i Safet Hoxha (članovi).
9. Istog dana, predsednica Suda je u zahtevu drugog podnosioca, za sudiju izvestioca imenovala sudiju Nexhmi Rexhepi, i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama Hajrizi (predsedavajuća), Bekim Sejdiu i Selvete Gerxhaliu Krasniqi (članovi).
10. Dana 8.juna 2020. godine, Sud je obavestio prvog podnosioca o registraciji zahteva, i ujedno je tražio da popuni službenu formu zahteva kao i da sudu dostavi odluku Žalbenog veća PKVS koja je predmet osporavanja.

11. Dana 12.juna 2020. godine, odlukom predsednice suda, a u skladu sa članom 40.1 Poslovnika o spajanju zahteva, zahtev KI66/20 je spojen sa zahtevom KI65/20. Shodno tome, zahtevi će se razmatrati pred Sudom kao spojeni predmet.
12. Dana 17.juna 2020. godine, Sud je obavestio prvog podnosioca o odluci o spajanju oba zahteva.
13. Istog dana Sud je obavestio i drugog podnosioca o registraciji i spajanju zahteva, i ujedno je tražio da popuni službenu formu zahteva.
14. Dana 25.juna 2020. godine, oba podnosioca zahteva su poslali popunjene službene zahteve suda. Takođe su sudu dostavili i presudu Žalbeno veća PKVS koju osporavaju pred sudom.
15. Dana 6.oktobra 2020. godine, Sud je obavestio Žalbeno veće PKVS o registraciji oba zahteva.
16. Dana 10.decembra 2020. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

17. Sud na osnovu navoda u spisima predmeta oba podnosioca zahteva može da primeti, da su oni imali zasnovan radni odnos u Društvenom preduzeću "17 novembar" iz Uroševca (u daljem tekstu: DP 17 Novembar). Prvi podnosilac je svoj radni odnos sa DP 17 Novembar, zasnovao 8.februara 1988. godine, dok je drugi podnosilac svoj radni odnos sa DP 17 Novembar, zasnovao 7.jula 1992. godine. Oba podnosioca su radila u pomenutom preduzeću po tvrdnjama sve do juna meseca 1999. godine.
18. Dana 17.aprila 2007. godine, DP 17 Novembar je ušlo u postupak privatizacije.
19. Dana 27, 28 i 29 oktobra 2007. godine, Kosovska agencija za Privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) je objavila spisak radnika preduzeća DP "17 novembar", koji su se kvalifikovali za ostvarivanje raspodele udela od 20% od privatizacije preduzeća, navodeći da sva lica koja nisu na listi, a misle da imaju pravo da se kvalifikuju u raspodeli udela od 20%, mogu u roku od 20 dana od dana objavljivanja liste, da podnesu žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda za pitanja koje se odnose na Kosovsku agenciju za Privatizaciju (u daljem tekstu PKVS).
20. Podnosioci zahteva nisu bili na listi radnika koji su se shodno odluci KAP, kvalifikovali za raspodelu 20 % od privatizacije DP "17 novembar".
21. Dana 20.marta 2015. godine, oba podnosioca zahteva su podneli žalbe PKVS na konačnu listu KAP-a gde su između ostalog naveli *"da su kao radnici DP 17 Novembar oni radili sve do juna 1999 godine, i da zbog diskriminacije nisu uvršteni na konačnu listu radnika koji su ostvarili pravo da učestvuju u raspodeli 20% od privatizacije DP 17 Novembar."*

22. Dana 14. aprila 2015. godine, KAP je podnela odgovore PKVS na žalbene navode oba podnosioca zahteva, u kome su naveli „*da se u vezi sa razmatranjem i izmenom konačnih spiskova zaposlenih sa pravom na isplatu, na osnovu člana 10.6 UNMIK Uredbe 2003/13, žalba se može podneti Specijalnoj komori u roku od 20 dana od dana objavljivanja konačnih spiskova u dnevnim novinama. Rok za podnošenje žalbi Pri Specijalnoj Komori na konačan spisak bio je 19.novembar 2011. godine, dok su oba podnosioca zahteva žalbe podneli 20.marta 2015. godine. Shodno tome žalbe su izvan zakonskog roka*“.
23. Dana 18.aprila 2016. godine, Specijalizovano veća posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Specijalizovano veća PKVS), donelo je presudu SCEL-11-0057, kojom je žalbe oba podnosioca zahteva odbilo kao neprihvatljive jer su podnesene van roka.
24. Specijalizovano veća PKVS je u presudi između ostalog navelo: „... Sud je ustanovio da je konačan spisak zaposlenih sa pravom na isplatu objavljen 27,28 i 29 oktobra 2011. godine, a da su podnosioci podneli žalbe PKVS 20.marta 2015. godine, na osnovu čega se može zaključiti da su žalbe podnesene izvan zakonskog roka. Šta više, u odgovarajućoj dokumentaciji koju su priložili uz žalbu, nisu podneli i dokaze zašto nisu podneli žalbe u roku”.
25. Dana 20. maja 2016. godine, oba podnosioca zahteva podneli su žalbe Žalbenom veću PKVS, na presudu SCEL-11-0057 Specijalizovanog veća PKVS, navodeći „*da su žalbe na konačan spisak podneli izvan vremenskog roka, jer im KAP nije dostavila konačan spisak njima na uvid*“. Pored toga oba podnosioca su naveli, „*da u mestu gde oni žive, nema dnevne štampe na albanskom i srpskom jeziku, da nemaju pristup internetu a samim tim ni u službenom glasniku*“.
26. Dana 14.februara 2020.godine, Žalbeno veća PKVS donelo je presudu AC-I-16-0101-A22, kojom je žalbe oba podnosioca zahteva odbilo kao neosnovane, navodeći; „*Žalbeno veća smatra da je zaključak Specijalnog veća u vezi ovih žalbi ispravan i zakonski osnovan. Iz spisa predmeta, odnosno prijemnog pečata suda, potvrđuje se činjenica da su žalbe podnete 20. marta 2015. godine, dok je na osnovu proglašenja konačne liste zaposlenih sa legitimnim pravima od strane KAP krajnji rok za podnošenje žalbi u Posebnoj komori Vrhovnog suda bio 19. novembar 2011. godine, a u konkretnom slučaju, žalioци nisu ispoštovali rok za podnošenje žalbe, stoga su žalbe podnete sa više od tri godine kašnjenja. Razloge koje su žalioци navela za propust roka, Žalbeno veće smatra neosnovanim i bez uticaja na neku drugačiju odluku*“.

Navodi podnosioca

27. Podnosioci zahteva navode da su im presudama Specijalizovanog veća PKVS i Žalbenog veća PKVS, povređena prava i slobode garantovana članom 24 [Jednakost pred zakonom], članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], i članom 49 [Pravo na rad i obavljanje profesije], Ustava kao i članom 6 (Pravo na pravično suđenje), članom 14 (Zabrana diskriminacije) kao i članom 1 protokola 12 (Opšta zabrana diskriminacije) EKLJP.

28. U tom kontekstu, podnosioci zahteva su za svaku tvrdnju o povredi članova Ustava i EKLjP naveli posebna obrazloženja.
29. Što se tiče povrede člana 31 Ustava uvezi sa članom 6 EKLjP, podnosioci zahteva navode da je do povrede došlo na način jer sudovi nisu obrazložila svoje odluke, konkretnije nisu pružili jasno objašnjenje na njihove žalbene navode vezano za propuštanje roka za podnošenje žalbe na konačan spisak radnika. U prilog toj tvrdnji, podnosioci zahteva su naveli i slučaj ESLjP, *Hadjianastasiu protiv Grčke*, u kome se kaže da *“presuda, odluka mora da ima dovoljno jasne razloge na kojima su zasnovane njihove odluke”*.
30. Što se tiče povrede člana 24 Ustava u vezi sa članom 14 EKLjP i članom 1 protokola 12 EKLjP, podnosioci zahteva navode *“da je u postupcima utvrđivanja prava na udeo od 20% od prihoda ostvarenog privatizacijom DP “17 novembar” u odnosu na njih došlo do kršenja ove odredbe Ustava, kojom se garantuje jednakost pred zakonom. Posebno ističu da je pravo na jednakost pred zakonom prekršeno u postupku pred KAP, u kome KAP i pored uvida u matičnu knjigu radnika u kojoj jasno stoji da su radili bez prekida u kontinuitetu, da im radni staž nije zatvoren, nije uvrstila u konačnu listu radnika odnosno nije ih informisala o procesu privatizacije”*.
31. Što se tiče povrede člana 49 Ustava, podnosioci navode *“da su obaveze DP, kao poslodavca, i njih kao zaposlenih bile regulisane odredbama Zakona o udruženom radu i da je članom 219. ovog Zakona propisano da je u slučaju prestanka radnog odnosa zaposlenom neophodno dostaviti pismenu odluku o prestanku radnog odnosa, u kojoj se navode razlozi prestanka i pouka o pravnom leku. Ovakva pismena odluka nikada im nije dostavljena, a od dana preuzimanja nadzora nad DP “17 novembar” ni KAP, a ni rukovodstvo ovog DP nakon juna 1999.godine, nisu preduzeli niti jednu radnju u cilju vraćanja podnosilaca zahteva na posao ili ih obavestili o procesu likvidacije i pored činjenice da je njihova adresa bila poznata”*.
32. Podnosioci zahteva traži od Suda da utvrdi da je došlo po povrede člana 31. Ustava i člana 6. EKLjP, povrede člana 24. Ustava i člana 14. EKLjP, kao i povrede člana 49. Ustava. Samim tim da naloži Žalbenom veću PKVS da izvrši promenu svoje presude PKVS AC-I-16-01014-A22 od 04.februara.2020. godine, na taj način da im naredi da im se prizna pravo na udeo od 20 % od privatizacije, ili da naloži KAP da podnosiocima uvrsti na konačan spisak radnika koji ostvaruju pravo na 20% od privatizacije DP "17 novembar" iz Uroševca.

Ocena prihvatljivosti zahteva

33. Sud prvo ocenjuje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom, dalje navedene Zakonom i predviđene Poslovníkom.
34. S tim u vezi, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i Ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

*“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]*

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

35. Štaviše, Sud se takođe poziva i na uslove prihvatljivosti, kao što je propisano u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

Član 48.
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena ikoji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

Član 49.
[Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku... ”

36. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da su podnosioci zahteva podneli zahteve u svojstvu ovlašćenih strana, osporavajući akt javnog organa, odnosno presudu AC-I-16-0101-A22 Žalbenog veće PKVS od 14. februara 2019. godine, nakon iscrpljenja svih pravnih sredstava. Podnosioci zahteva su isto tako naglasili prava i slobode za koje tvrdi da su povređene, u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokom koji je propisan u članu 49. Zakona.

37. Pored toga, Sud uzima u obzir pravilo 39. [Kriterijum o prihvatljivosti], stav (2) Poslovnika o radu, koje propisuje:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.”

38. U konkretnom slučaju, Sud nalazi da podnosioci zahteva navode o povredi člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, dovode u vezu sa činjenicom, da Specijalizovano veće PKVS i Žalbeno veće PKVS, nisu dali detaljna obrazložjenja u svojim presudama za sve žalbene navode, koje oni smatra bitnim za ishod slučaja, čime se povređuje njihova prava na obrazloženu sudsku odluku. Takvim stavovima Specijalizovanog veća PKVS i Žalbenog veća PKVS u svojim

presudama, povređuje se i član 24 Ustava u vezi sa članom 14 EKLJP, kao i član 49 Ustava.

Navodi podnosioca zahteva o povredi člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP u vezi sa neobrazloženim sudskim odlukama

39. Sud zapaža, da se zahtev podnosioca zahteva o povredi člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP u suštini temelje na njihovom nezadovoljstvu odlukama donesenim u postupku u kome su oni pokušali da ostvare pravo na udeo od 20 % od privatizacije DP 17 Novembar. U tom pravcu, Sud nalazi da podnosioci zahteva, u suštini, smatraju da su oni izneli dovoljno žalbenih razloga zbog čega oni nisu bili u mogućnosti da u zakonskom roku podnesu žalbe i ospore konačnu listu koju je sačinila KAP, ali da ih sudovi nisu kao takve uzeli u razmatranje, a samim tim nisu ni pružili obrazloženje o njima u svojim presudama.
40. Sud navodi da se prema ustaljenoj praksi ESLJP i Ustavnog suda, član 6. stav 1. EKLJP obavezuje sudove, između ostalog, da obrazlože svoje presude. Ova obaveza, međutim, ne može biti shvaćena kao obaveza da se u presudi iznesu svi detalji i daju odgovori na sva postavljena pitanja i iznesene argumente. Mera u kojoj ova obaveza postoji zavisi od prirode odluke (vidi presud ESLJP *Ruiz Torija protiv Španije*, presuda od 9. decembra 1994. godine, serija A, broj 303-A, stav 29). ESLJP i Ustavni sud su u brojnim odlukama ukazali da domaći sudovi imaju određenu diskrecionu ocenu u vezi s tim koje će argumente i dokaze prihvatiti u određenom predmetu, ali istovremeno imaju obavezu da obrazlože svoju odluku tako što će navesti jasne i razumljive razloge na kojima su tu odluku zasnovali (vidi presudu ESLJP, *Suominen protiv Finske*, od 1. jula 2003. godine, vidi i presudu suda u slučaju KI87/18 podnosilac zahteva *IF Skadeforsikring*, od 15. aprila 2019 godine).
41. Međutim, i ako ESLJP tvrdi, da član 6, stav 1 EKLJP, obavezuje sudove da daju razloge za svoje presude, on je takođe smatrao da se to ne može razumeti kao zahteva za detaljnim odgovorom na svaki izneseni argumenat (Vidi: slučaj ESLJP *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine, str. 61. *Higgins i drugi protiv Francuske*, predstavka br. 134/1996/753/952, presuda od 19. februara 1998. godine, stav 42, vidi i presudu suda u slučaju KI 87/18 podnosilac zahteva *IF Skadeforsikring*, od 15. aprila 2019. godine).
42. Stepem u kojoj se ova dužnost redovnih sudova primenjuje, može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora se odrediti u svetlu okolnosti slučaja (Vidi: slučajeve ESLJP *Garcia Ruiz protiv Španije*, predstavka br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. stav 29; *Hiro Balani protiv Španije*, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27 i *Higgins i drugi protiv Francuske*, Ibidem, stav 42).
43. ESLJP je takođe primetio da, iako domaći sud ima određenu slobodu ocene prilikom izbora argumenata u određenom slučaju i prihvatanju dokaza u prilog podnescima strana, domaći sud je obavezan da opravda svoje aktivnosti tako što će dati razloge za svoje odluke (Slučaj ESLJP *Suominen protiv Finske*, predstavka br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine, stav 36, vidi i presudu suda u slučaju KI87/18 podnosilac zahteva *IF Skadeforsikring*, od 15. aprila 2019.godine).

44. Vraćajući se na konkretan slučaj, kao i na navode podnosioca zahteva o neobrazloženim presudama, Sud, nasuprot njihovim tvrdnjama, smatra da su Specijalizovano veće PKVS i Žalbeno veće PKVS, pri donošenju osporenih presuda, dovoljno jasno obrazložili svoje odluke, kako u pogledu utvrđenog činjeničnog stanja, vezano za razloge koji su oni naveli kao razloge za propuštanje zakonskih rokova, tako i u pogledu primene pozitivno-pravnih propisa.
45. Konkretnije, Sud primećuje da je Specijalizovano veće PKVS prihvatilo da se bavi žalbenim navodima podnosioca zahteva, i pored činjenice da su njihove žalbe na konačan spisak radnika KAP podnesene posle isteka zakonskog roka, kao što to je to propisano odredbama člana 10.6 Unmik Uredbe 2003/13.

„Član 10.4 Unmik Uredbe 2003/13

Na zahtev oštećenog ili oštećenih, žalbu u vezi spiskovima zaposlenih koji, kako je utvrdila Agencija imaju pravo na isplatu i u vezi sa raspodelom sredstava sa zaštićenog računa iz stava 10.5 razmatra Posebna komora shodno članu 4.1 (g) Uredbe 2002/13.

- (a) Žalba mora biti podneta Posebnoj komori u roku od 20 dana od konačnog objavljivanja u medijima shodno stavu 10.3 spiska zaposlenih koji imaju pravo na isplatu od strane Agencije. Posebna komora razmatra bilo koju žalbu po prioritetnoj osnovi i odlučuje o toj žalbi u roku od 40 dana od njenog podnošenja:*
- (b) Bilo koja žalba podneta Posebnoj komori na osnovu diskriminacije kao razlog za isključenje sa spiska zaposlenih koji imaju pravo na isplatu mora da bude praćena dokumentovanim dokazima o navodnoj diskriminaciji“.*
46. Šta više Sud ne može a da ne primeti, da je Specijalizovano veće PKVS, tokom procesiranja žalbi i žalbenih navoda podnosioca zahteva, posebnu pažnju posvetilo ne samo njihovim iznesenim žalbenim navodima, već i dokazima koji kao takvi moraju biti priloženi kako bi se navedeni žalbeni navodi opravdali, a što je jedan od glavnih uslova propisano stavom (b) članom 10.4 Unmik Uredbe 2003/13.
47. Sud na osnovu obrazloženja presude Specijalizovanog veća PKVS, može da zaključi, da su neosnovani navodi podnosioca zahteva da Specijalizovano veće PKVS nije uzelo u razmatranje njihove žalbene navode koji se odnose na razloge ne-podnošenja žalbi u propisanom zakonskom roku, ali da je ocena Specijalizovanog veća PKVS prilikom njihove ocena bila „da u odgovarajućoj dokumentaciji koju su priložili uz žalbu, nisu podneli i dokaze zašto oni nisu podneli žalbu u roku.“
48. Dalje, što se tiče postupka pred Žalbenim većem PKVS, Sud nalazi da je i pored konstatacije Žalbenog veća PKVS, da su žalbe podnete „sa više od tri godine kašnjenja“, ono sagledalo i ocenilo sve ostale navode podnosioca u cilju utvrđivanja valjanosti i osnova koji bi omogućili da se njihovi žalbeni navodi prihvate. Međutim stav Žalbenog veća PKVS je bio da „Razloge koje su

podnosioci navela u vezi sa propustom roka, ono smatra neosnovanim i bez uticaja na neku drugačiju odluku...“.

49. Shodno navedenom Sud želi da dopuni da je i pored prakse ESLJP u kojoj je utvrdio *“da nije neophodno da se redovni sudovi bave svakom tačkom pokrenutom u argumentu podnosioca zahteva”* (vidi slučaj: *ESLJP Van de Hurk protiv Holandije*, Ibidem, stav 61), mišljenja, da su redovni sudovi u konkretnom slučaju uzeli u obzir sve glavne argumente podnosioca zahteva vezano za razloge propuštanja rokova, ali da oni kao takvi po njihovim zaključcima nisu bili dovoljno praćeni priloženim „dokazima kojima bi oni te žalbene navode i opravdali“.
50. Stoga, Ustavni sud smatra da se osporenim presudama ne kriše prava i slobode podnosioca zahteva garantovane članom 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, u vezi sa ne obrazloženim sudskim odlukama kao jednog od elemenata prava na pravično i nepristrasno suđenje.

Navodi podnosilaca zahteva o povredi člana 24 Ustava, člana 14 i člana 1 protokola 12 EKLJP, u vezi sa nejednakim tretmanom

51. Što se tiče navoda o povredi člana 24 Ustava u vezi sa članom 14 i članom 1 protokola 12 EKLJP, podnosioci zahteva kao glavne argumente navode činjenicu da je njihovo pravo na jednakost pred zakonom povređeno u postupku pred KAP, u kome KAP, i pored uvida u matičnu knjigu radnika i njihove adrese nije ih obavestio o procesu privatizacije. Pored toga podnosioci dodaju da oni nisu mogli sami da se informišu zbog činjenice da u mestu gde oni žive nema distribucije štampanih medija na albanskom i srpskom jeziku, a isto tako oni nemaju pristup internetu.
52. Pored toga, podnosioci zahteva navode i da je i PKVS u svojoj praksi, zauzela svoj stav po pitanju diskriminacije, navodeći da *“osobe koje pretpostavljaju da su bili diskriminisane su radnici koji nisu uključeni na konačan spisak zaposlenih za sticanje udela od 20% od prihoda ostvarenog privatizacijom zbog njihove etničke pripadnosti, političkih i religioznih ubeđenja. Zavisno od vremenskog perioda ... radnici sprske nacionalnosti koji se nisu javili na posao posle juna 1999.godine”*.
53. Sud imajući u vidu navode podnosioca zahteva naglašava, da nejednak tretman u vidu diskriminacija predstavlja različito postupanje bez objektivnog i razumnog opravdanja prema osobama u relevantno sličnim situacijama (vidi: *Willis protiv Ujedinjenog kraljevstva*, br. 36042/97, § 48, ESLJP 2002- IV). Sud je, takođe, utvrdio da razlika u tretmanu koja je zasnovana isključivo ili u odlučujućoj meri na nečijem etničkom poreklu ne može biti objektivno opravdana u savremenom demokratskom društvu zasnovanom na principima pluralizma i poštovanja različitih kultura (*Timishev protiv Rusije*, br. 55762/00 i 55974/00, § 56, ESLJP 2005).
54. Što se tiče tereta dokazivanja u ovoj oblasti, Sud je utvrdio da kada je podnosilac pokazao razliku u tretmanu, na organima je da pokažu da je ona bila opravdana (vidi, između ostalog: *Chassagnou i ostali protiv Francuske* [VV], br. 25088/94,

28331/95 i 28443/95, §§ 91-92, ESLJP 1999 - III, i *Timishev*, citiran u gornjem stavu, stav 57).

55. Što se tiče tvrdnje podnosilaca zahteva o diskriminaciji na nacionalnoj i jezičkoj osnovi, Sud primećuje da je KAP zaista ispunila svoju zakonsku obavezu, na taj način što je shodno UNMIK uredbi 27,28 i 29 oktobra 2011. godine objavila listu zaposlenih koji su stekli pravo na udeo od 20 % od privatizacije DP 17 Novembar, na oba ustavna jezika, odnosno, na albanskom i srpskom jeziku. Sud, takođe, primećuje da je albanska verzija liste objavljena u albanskim dnevnim listovima, dok je srpska objavljena u srpskim dnevnim listovima.
56. Sud, takođe, primećuje da podnosioci zahteva tvrde da su diskriminirani na nacionalnoj i jezičkoj osnovi, uglavnom zbog toga što je lista zaposlenih na srpskom jeziku objavljena u listovima koji se ne distribuiraju na području u kojem oni žive. Pored toga, oni tvrde da upravo zbog te činjenice oni nisu mogli blagovremeno da podnesu žalbe.
57. U tom smislu, Sud primećuje da su podnosioci trebali da pokažu „dužnu pažnju“ kako bi zaštitili svoja ustavna prava u skladu sa zakonskim uslovima. U današnje vreme gde je pristup informacijama u velikoj meri olakšan elektronskim putem, Sud smatra da podnosioci zahteva ne mogu da se žale da samo zato što novine ne stižu u oblast u kojoj žive to može da bude dobar osnov za pokretanje valjane tvrdnje o diskriminaciji na nacionalnoj i jezičkoj osnovi (vidi rešenje Suda o neprihvatljivosti u spojenim slučajevima KI61/16, KI 65/16, KI 66/16, podnosioci zahteva *Omer Duraki, Ismet Pačka, Ismailj Ajdari*, od 8. novembra 2016. godine).
58. Što se tiče postupka pred Specijalizovanim i Žalbenim većem PKVS u vezi sa nejednakim tretmanom, Sud primećuje da su podnosioci zahteva imali koristi od sudskih postupaka, jer su oni bili u mogućnosti da podnesu argumente koje su smatrali relevantnim za svoje slučajeve i pored činjenice da su propustili zakonski vremenski rok za podnošenja žalbi. Međutim, iz obrazloženja Specijalizovanog i Žalbenog veća PKVS, Sud opaža da njihovi žalbeni navodi nisu bili dovoljno propraćeni dokazima, te samim tim podnosioci zahteva nisu uspeali da svoje navode o nejednakom tretmanu u odnosu na druge zaposlene pred KAP opravdaju u iznesenim navodima.
59. Shodno tome, Sud nalazi da podnosioci zahteva nisu precizno objasnili nijedan osnov i izgradili slučaj na valjan način o nejednakom tretmanu ili diskriminaciji pred KAP-om u postupku pravljenja i objavljivanja liste, a takođe ni pred Specijalizovanim i Žalbenim većem PKVS u postupku razmatranja njihovih žalbi.
60. Samim tim Sud ovaj navod podnosilaca zahteva o povredi člana 24 Ustava kao i člana 14 i člana 1 protokola 12 EKLJP nalazi kao neosnovan.

Navodi podnosilaca zahteva o povredi člana 49 Ustava

61. Što se tiče navoda podnosioca zahteva, da je člana 49 Ustava, povređen jer podnosioci zahteva nisu dobili rešenje o prestanku radnog odnosa shodno zakonu na snazi.

62. Sud želi da navede, da se predmetni postupak nije ticao pravno/radnog statusa podnosioca zahteva u kome bi se rešavala pitanja da li je njima radni status prestao ili nije shodno važećim zakonskim propisima, već se radilo isključivo o pravu podnosioca zahteva na ostvarivanje prava na 20 % od privatizacije DP 17 Novembra, samim tim, sudovi su donosili odluke isključivo po tom pitanju.
63. Šta više Sud u presudama Specijalizovanog i Žalbenog veće PKVS, ne nalazi da se njima na bilo koji način zabranjuje da podnosioci zahteva mogu da rade ili da slobodno izabiraju svoju profesiju.
64. Shodno tome Sud i ovaj navod podnosioca zahteva o povredi člana 49 Ustava nalazi kao neosnovan.
65. Sud imajući u vidu sve nalaze može da zaključi, da podnosioci zahteva nisu potkrepili svoje navode o povredi članova 24.31 i 49 Ustava, u vezi sa članovima 6, 14 i člana 1 protokola 12 EKLjP.
66. Sud naglašava da je obaveza podnosioca zahteva da potkrepe svoje ustavne tvrdnje i podnese prima *facie* dokaze koji ukazuju na povredu prava garantovanih Ustavom i EKLjP (vidi slučaj Ustavnog suda br. KI19/14 i KI21/14, podnosioci zahteva: *Tafil Qorri i Mehdi Syl*a, od 5. decembra 2013. godine).
67. Dakle, zahtevi podnosioca zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama i treba da se proglase neprihvatljivim u skladu sa pravilom 39. (2) Poslovnika o radu.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.1. i 7. Ustava, članovima 20 Zakona i pravilima 39. (2) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 10.decembra 2020. godine, je jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahteve neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Remzie Istrefi Peci

Predsednica Ustavnog suda

Artë Rama-Hajrizi